

Laidiens: 29.01.2016., Nr. 20
Oficiālās publikācijas Nr.: 2016/20.7

Ministru kabineta noteikumi Nr. 30

Rīgā 2016. gada 12. janvārī (prot. Nr. 2 21. §)

Kuģu radio un navigācijas aprīkojuma izmantošanas un apkalpošanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes
un jūras drošības likuma 11. panta desmito daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka prasības kuģu radio un navigācijas aprīkojuma izmantošanai un apkalpošanai uz Latvijas Kuģu reģistrā reģistrētajiem kuģiem.
2. Šo noteikumu izpratnē:
 - 2.1. A, B, C, D kategorijas atpūtas kuģis – atpūtas kuģis, kas atbilst normatīvajos aktos par atpūtas kuģu būvniecību, atbilstības novērtēšanu un piedāvāšanu tirgū norādītajai definīcijai;
 - 2.2. ciparu selektīvais izsaukums – sakaru veids, kur izsaukumam izmanto kodu paketes, kas ļauj radiostacijai nodibināt sakarus un noraidīt informāciju citai stacijai vai staciju grupai (turpmāk – DSC);
 - 2.3. D klases DSC – ciparu selektīvā izsaukuma aprīkojums, kas atbilst Starptautiskās telekomunikāciju savienības (ITU) Radio noteikumos noteiktajām prasībām;
 - 2.4. jauns zvejas kuģis – zvejas kuģis, kas atbilst vienam no šādiem nosacījumiem:
 - 2.4.1. līgums par kuģa būvi ir noslēgts 2003. gada 1. janvārī vai vēlāk;
 - 2.4.2. līgums par kuģa būvi ir noslēgts pirms 2003. gada 1. janvāra, bet kuģis ir piegādāts pasūtītājam pēc 2006. gada 1. janvāra;
 - 2.4.3. nav līguma par kuģa būvi, bet kuģa būves sākumu nosaka datums, kad ir ielikts kuģa ķīlis vai ir ielikta konstrukcija, vai ir samontēta konstrukcija (konstrukcijas svars ir mazāks no šādām vērtībām – 50 tonnas vai 1 % no paredzētās kuģa konstrukcijas svara), un šis datums ir 2003. gada 1. janvāris vai vēlāk;
 - 2.5. esošs zvejas kuģis – zvejas kuģis, kas nav jauns zvejas kuģis;
 - 2.6. jūras rajons A1 – rajons, kurā ir nodrošināta krasta ultraīsviļņu radiostacijas darbība, kas strādā telefonijas režīmā un veic nepārtrauktu sardzi DSC sistēmā;

- 2.7. jūras rajons A2 – rajons (izņemot jūras rajonu A1), kurā ir nodrošināti vidējo viļņu radiotelefona sakari ar vismaz vienu krasta radiostaciju, kura nodrošina pastāvīgu iespēju avārijas izsaukuma pārraidei, izmantojot DSC;
- 2.8. jūras rajons A3 – rajons (izņemot jūras rajonus A1 un A2), kurā ir nodrošināta pastāvīga avārijas ziņojuma pārraide, izmantojot Starptautiskās jūras satelītu sakaru sistēmas (turpmāk – *Inmarsat*) ģeostacionāro satelītu sistēmu;
- 2.9. jūras rajons A4 – rajons, kas atrodas ārpus jūras rajoniem A1, A2 un A3;
- 2.10. NAVTEX uztvērējs – uztvērējs, kas automātiski saņem jūras drošības informāciju 518 kHz frekvencē, izmantojot šaurjoslas tiešās drukas telegrāfiju;
- 2.11. ziemeļu teritoriālais rajons – jūras rajons, kas atbilst normatīvajos aktos par jūras zvejas kuģu drošību norādītajai definīcijai.

2. Radio aprīkojuma prasības

3. Šī nodaļa attiecas uz kuģiem, kas nav pakļauti 1974. gada Starptautiskās konvencijas par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras (un tās 1988. gada protokola (ar grozījumiem)) (turpmāk – SOLAS konvencija) IV nodaļas prasībām, t. i., uz:

- 3.1. kravas kuģiem, kuru bruto tilpība ir mazāka par 300;
- 3.2. pasažieru kuģiem, kas neveic starptautiskus reisus;
- 3.3. kravas kuģiem, kuru bruto tilpība ir 300 un lielāka un kuri neveic starptautiskus reisus;
- 3.4. zvejas kuģiem;
- 3.5. atpūtas kuģiem.

2.1. Vispārīgās prasības

4. Uz katra kuģa, kas atrodas jūrā, ir radio aprīkojums, ar kuru var:

- 4.1. pārraidīt avārijas ziņojumu krasta radiostacijai, izmantojot vismaz divus dažādus neatkarīgus līdzekļus, kas izmanto atšķirīgas radiosakaru sistēmas;
- 4.2. saņemt avārijas ziņojumus, ko pārraida no krasta uz kuģi;
- 4.3. pārraidīt un saņemt avārijas ziņojumus, ko pārraida no viena kuģa uz otru;
- 4.4. pārraidīt un saņemt meklēšanas un glābšanas koordinācijas ziņojumus;
- 4.5. pārraidīt un saņemt atrašanās vietas noteikšanas signālus;
- 4.6. pārraidīt un saņemt kuģošanas drošības informāciju;
- 4.7. pārraidīt un saņemt vispārējās nozīmes radiosakarus uz krasta radiostacijām vai tīkliem;
- 4.8. nodrošināt divpusējus sakarus no kuģa uz kuģi.

5. Kuģi aprīko ar radioiekārtām, kas nodrošina šo noteikumu 4. punktā minēto prasību izpildi visos jūras rajonos, kuros kuģis atradīsies paredzēto braucienu laikā.

6. Katra radioiekārta ir:

- 6.1. izvietota tā, lai mehāniskas, elektriskas vai citas izcelsmes kaitīgas ietekmes neiespaido tās lietošanu, kā arī lai nodrošinātu elektromagnētisko saderību un izvairīšanos no kaitīgas mijiedarbības ar citu aprīkojumu;
- 6.2. izvietota tā, lai nodrošinātu vieglu pieejamību un drošu izmantošanu;
- 6.3. aizsargāta pret ūdens, temperatūras un citu nelabvēlīgu vides apstākļu iedarbību;
- 6.4. apgādāta ar drošu, pastāvīgi nostiprinātu elektrisko apgaismojumu, kas ir neatkarīgs no galvenā un avārijas elektriskās enerģijas avota un nodrošina radioiekārtas pilnvērtīgu izmantošanu;
- 6.5. skaidri marķēta ar izsaukuma signālu, kuģa stacijas identifikatoru un citiem kodiem, kas nepieciešami, izmantojot radioiekārtu;
- 6.6. apgādāta ar antenu izvietojuma plānu, lietošanas instrukcijām un diagrammām avārijas sakaru nodrošināšanai.
7. Radioiekārtas, kas paredzētas avārijas signāla pārraidīšanai, nodrošina ar nepārtrauktu automātisku informāciju par kuģa pozīciju. Aktivizējot avārijas pogu, minētā informācija tiek iekļauta avārijas ziņojumā.
8. Ultraīsviļņu radiotelefona kanālu vadība, kas nepieciešama kuģošanas drošībai, ir ērti pieejama stūres mājā kuģa vadīšanas vietā un nodrošina radiosakaru iespēju no stūres mājas spārniem.
9. Ja šo noteikumu 4.2., 4.3. un 4.4. apakšpunktā minētajām prasībām atbilstošs kuģis, kas nav aprīkots jūras rajonu A1, A2 vai A3 šķērsošanai, šķērso minētos jūras rajonus vienu reizi, tam šo noteikumu 11., 12., 13. un 14. punktā minētās prasības nepiemēro.
10. Kuģus, kas kuģo iekšējos ūdeņos, aprīko ar šo noteikumu 11.1. un 11.2. apakšpunktā minēto iekārtu. Kuģiem, kas kuģo iekšējos ūdeņos ārpus ostas akvatorijas, ir atļauts nepiemērot šajā punktā minētās prasības, ņemot vērā kuģa ekspluatācijas rajonu un saskaņojot ar valsts akciju sabiedrību "Latvijas Jūras administrācija" (turpmāk – Jūras administrācija).

2.2. Prasības radio aprīkojuma sastāvam

2.2.1. Kravas kuģi

11. Kuģus, kas kuģo jūras rajonā A1, aprīko ar:

11.1. ultraīsviļņu radioiekārtu, kas nodrošina:

11.1.1. divpusējus radiotelefona sakarus 156,800 MHz (16. kanāls), 156,650 MHz (13. kanāls) un 156,300 MHz (6. kanāls) frekvencēs;

11.1.2. vismaz D klases DSC sistēmas izsaukuma noraidīšanu 156,525 MHz frekvencē (70. kanāls) ar iespēju nosūtīt avārijas izsaukumu 70. kanālā no kuģa vadības vietas;

11.2. atsevišķu radioiekārtu (vai kombinētu ar šo noteikumu 11.1.2. apakšpunktā minēto iekārtu), kas nodrošina DSC dežūruztveršanu ultraīsviļņu 70. kanālā;

11.3. atsevišķu ultraīsviļņu radiostaciju (vai kombinētu ar šo noteikumu 11.1. apakšpunktā minēto iekārtu), kas nodrošina vispārējas nozīmes radiosakarus, izmantojot radiotelefoniju;

11.4. pārnēsājamo globālās jūras negadījumu un drošības sistēmas (turpmāk – GMDSS) ultraīsviļņu radiostaciju;

11.5. avārijas radioboju (EPIRB), kas:

11.5.1. noraida avārijas ziņojumu, izmantojot satelītu sistēmu, kas darbojas 406 MHz frekvencē;

11.5.2. nostiprināta viegli sasniedzamā vietā;

11.5.3. aktivizējama un pārvietojama ar rokām, lai viens cilvēks to varētu aiznest līdz glābšanas līdzeklim;

11.5.4. brīvi uzpeld un automātiski aktivizējas, ja kuģis grimst.

12. Kuģus, kas kuģo jūras rajonā A1 un A2, papildus šo noteikumu 11. punktā minētajām prasībām aprīko ar:

12.1. vidējo viļņu radioiekārtu, kas noraida un saņem avārijas un drošības signālus:

12.1.1. 2187,5 kHz frekvencē, izmantojot DSC;

12.1.2. 2182 kHz frekvencē, izmantojot radiotelefoniju;

12.1.3. atsevišķu radioiekārtu (vai kombinētu ar šo noteikumu 12.1.1. apakšpunktā minēto iekārtu), kas nodrošina DSC dežūruztveršanu 2187,5 kHz frekvencē;

12.2. atsevišķu vidējo viļņu radiostaciju (vai kombinētu ar šo noteikumu 12.1. apakšpunktā minēto iekārtu), kas nodrošina vispārējas nozīmes radiosakarus, izmantojot radiotelefoniju;

12.3. kādu no iekārtām, kas avārijas ziņojumu noraidīšanai no kuģa uz krasta staciju izmanto radiosakarus, atšķirīgus no vidējiem viļņiem. Šim nolūkam parasti izmanto avārijas radioboju;

12.4. radiolokācijas atbildētāju (turpmāk – SART) vai automātiskās identifikācijas sistēmas meklēšanas un glābšanas raidītāju (turpmāk – AIS-SART), kas ir novietots tā, lai to varētu ērti izmantot;

12.5. NAVTEX uztvērēju.

13. Kuģus, kas kuģo jūras rajonā A1, A2 un A3, papildus šo noteikumu 12. punktā minētajām prasībām aprīko ar vienu no šādām iekārtām:

13.1. *Inmarsat* kuģa zemes staciju, kas var:

13.1.1. noraidīt un saņemt avārijas un drošības ziņojumus ar tiešās drukas telegrāfiju (turpmāk – NBDP);

13.1.2. nosūtīt un saņemt avārijas izsaukumus;

13.1.3. nodrošināt dežūru avārijas trauksmes ziņojumiem, kas raidīti no krasta uz kuģi (ieskaitot tādos, kas adresēti noteiktiem ģeogrāfiskiem rajoniem);

13.1.4. noraidīt un saņemt vispārējas nozīmes radiosakarus, izmantojot NBDP;

13.2. vidējo viļņu un īsviļņu radioiekārtu, kas var:

13.2.1. noraidīt un saņemt avārijas un drošības ziņojumus visās avārijas un drošības frekvencēs no 1605 kHz līdz 4000 kHz un no 4000 kHz līdz 27500 kHz, izmantojot DSC, radiotelefoniju un NBDP;

13.2.2. nodrošināt DSC dežūruztveršanu 2187,5 kHz frekvencē, 8414,5 kHz frekvencē un vienā no DSC avārijas un drošības frekvencēm 4207,5 kHz, 6312 kHz, 12577 kHz vai 16804,5 kHz kā atsevišķa iekārta vai kombinēta ar šo noteikumu 13.2.1. apakšpunktā minēto iekārtu;

13.2.3. nodrošināt iespēju noraidīt un saņemt vispārējas nozīmes radiosakarus, izmantojot radiotelefoniju vai NBDP, ar atsevišķu vidējo viļņu un īsviļņu radioiekārtu (vai kombinētu ar šo noteikumu 13.2.1. apakšpunktā minēto iekārtu) no 1605 kHz līdz 4000 kHz frekvenču joslā un no 4000 kHz līdz 27500 kHz frekvenču joslā.

14. Šo noteikumu 11. (izņemot 11.5. apakšpunktu), 12. un 13. punktā minēto radio aprīkojumu uzstāda kuģa vadības vietā.

2.2.2. Pasažieru kuģi

15. Pasažieru kuģus, kas kuģo jūras rajonā A1, aprīko saskaņā ar šo noteikumu 11. punktā minētajām prasībām, papildus uzstādot šo noteikumu 12.3. apakšpunktā minēto SART vai AIS-SART.

16. Pasažieru kuģus, kas kuģo jūras rajonā A1 un A2, aprīko saskaņā ar šo noteikumu 12. punktā minētajām prasībām.

2.2.3. Zvejas kuģi

17. Kuģus, kas kuģo jūras rajonā A1, aprīko saskaņā ar šo noteikumu 11. punktā minētajām prasībām.

18. Kuģus, kas kuģo jūras rajonā A1 un A2, aprīko saskaņā ar šo noteikumu 12. punktā minētajām prasībām.

19. Kuģus, kas kuģo jūras rajonā A1, A2 un A3, aprīko saskaņā ar šo noteikumu 13. punktā minētajām prasībām.

20. Aprīkojot kuģus saskaņā ar šo noteikumu 17., 18. un 19. punktā minētajām prasībām, ņem vērā, ka:

20.1. katru jaunu kuģi, kura garums ir 24 metri un lielāks, un katru esošo kuģi, kura garums ir 45 metri un lielāks, aprīko vismaz ar trim divpusējām ultraīsviļņu pārnēsājamām GMDSS radiostacijām;

20.2. uz jauniem kuģiem, kuru garums ir 24 metri un lielāks, bet mazāks par 45 metriem, saskaņojot ar Jūras administrāciju, ir atļauts šo noteikumu 20.1. apakšpunktā minēto radiostaciju skaitu samazināt līdz divām, ja, ņemot vērā kuģa ekspluatācijas rajonu un apkopes locekļu skaitu, trīs radiostacijas nav nepieciešamas;

20.3. uz esošajiem kuģiem, kuru garums ir 24 metri un lielāks, bet mazāks par 45 metriem, pārnēsājamo ultraīsviļņu radiotelefonu skaitu var samazināt līdz vienam;

20.4. uz kuģiem, kuru garums ir 45 metri un lielāks, uz katra borta uzstāda vismaz vienu SART vai AIS-SART, ko izvieto tā, lai to varētu viegli novietot kolektīvajā glābšanas līdzeklī, vai arī katrā kolektīvajā glābšanas līdzeklī izvieto vienu SART vai AIS-SART;

20.5. uz kuģiem, kuri kuģo ziemeļu teritoriālajā rajonā, katra glābšanas laiva, glābšanas plosts un glābējaiva papildus ir stacionāri aprīkota ar SART vai AIS-SART;

20.6. uz kuģiem, kuru garums ir mazāks par 45 metriem, uzstāda vismaz vienu SART vai AIS-SART;

20.7. esošos kuģus, kuru garums ir mazāks par 24 metriem un kuri kuģo tikai rajonā A1, saskaņojot ar Jūras administrāciju, ir atļauts atbrīvot no prasības par SART vai AIS-SART nodrošināšanu.

21. Zvejas kuģiem, ņemot vērā kuģa ekspluatācijas rajonu un saskaņojot ar Jūras administrāciju, ir atļauts nepiemērot šo noteikumu 17., 18., 19. un 20. punktā minētās prasības vai piemērot tās ar nosacījumiem, nodrošinot, ka šādi kuģi:

21.1. atbilst šo noteikumu 4. punktā minētajām prasībām;

21.2. neapdraud kuģošanas drošību kopumā.

2.2.4. Atpūtas kuģi

22. Radio aprīkojums uz atpūtas kuģiem, kuru korpusa garums ir lielāks par 24 metriem, atbilst prasībām, kas noteiktas kravas kuģiem.

23. A un B kategorijas atpūtas kuģi, kura korpusa garums ir 24 metri un mazāks, aprīko ar: